

EM-DAT

ฐานข้อมูลภัยพิบัติ

พศ.ดร.นัทธวัช สีละวัฒน์

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 กลุ่มวิจัยระบบสารสนเทศการจัดการภัยพิบัติ
 และความเสียหาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
<http://natt.leelawat.com>

“EM-DAT” หนึ่งในฐานข้อมูลที่เหล่านักวิจัยด้านภัยพิบัติ รู้จักกันดีคงมีชื่อนี้อยู่ด้วยใช่ไหมครับ สำหรับท่านผู้อ่านที่สงสัยว่า ฐานข้อมูลนี้เป็นอย่างไร คอลัมน์ Risk Reduction ฉบับนี้ ผู้เขียน ขอนำมาเล่าสู่กันฟังนะครับ

ที่มา

เมื่อปี พ.ศ. 2531 ศูนย์วิจัยระบาดวิทยาของภัยพิบัติ (Centre for Research on the Epidemiology of Disaster; CRED) ได้ริเริ่มโครงการ “ฐานข้อมูลเหตุการณ์ฉุกเฉิน” (Emergency Events Database) และใช้ชื่อย่อเรียกว่า “EM-DAT” โดย EM-DAT นั้นได้รับการสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลก และรัฐบาลประเทศเบลเยียม

จุดประสงค์ของ EM-DAT

วัตถุประสงค์ของฐานข้อมูลนี้มีไว้เพื่อช่วยการดำเนินงาน ด้านมนุษยธรรมทั้งระดับประเทศ และนานาชาติ จนในปัจจุบันมี

ข้อมูลของภัยพิบัติกว่า 22,000 ภัยในโลก มีข้อมูลในฐานข้อมูล เป็นข้อมูลที่มีการรวบรวมจากหลากหลายที่มา ทั้งหน่วยงานของ องค์การสหประชาชาติ, NGOs, บริษัทประกันภัย, สถาบันวิจัย, และหน่วยงานสื่อต่างๆ

ภายใน EM-DAT

EM-DAT แบ่งภัยพิบัติหลักๆ ออกเป็น 2 ประเภท คือ ภัยพิบัติทางธรรมชาติและภัยพิบัติทางเทคโนโลยี ภัยพิบัติธรรมชาติ แบ่งเป็น 6 ประเภทย่อย และครอบคลุมกว่า 30 ชนิดภัยพิบัติ ส่วน ภัยพิบัติทางเทคโนโลยีถูกแบ่งเป็น 3 ประเภทย่อย และครอบคลุม กว่า 15 ชนิดภัย

เกณฑ์ภัยพิบัติ

ว่าแต่แล้วอะไรบ้างที่เป็นภัยพิบัติ ทาง CRED (2021) มีการ กำหนดเกณฑ์การนับเป็นภัยพิบัติ โดยได้กำหนดว่าถ้าเหตุการณ์ นั้นมีอย่างน้อยเงื่อนไขหนึ่งข้อแล้วก็สามารถนับเป็นภัยพิบัติได้ สำหรับเงื่อนไขมีทั้งหมดสี่ข้อ

- (1) มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ 10 คน หรือมากกว่า
- (2) มีผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ 100 คนหรือมากกว่า
- (3) มีการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน
- (4) มีการเรียกร้องความช่วยเหลือจากนานาชาติ

ประเภทภัยพิบัติธรรมชาติ

ภัยพิบัติทางธรรมชาติถูกแบ่งตามกลุ่มภัยพิบัติย่อยได้เป็น 6 กลุ่ม คือ

- (1) ภัยพิบัติทางธรณีฟิสิกส์ (Geophysical disaster) ได้แก่ แผ่นดินไหว ดินถล่ม ภูเขาไฟระเบิด เป็นต้น
- (2) ภัยพิบัติทางอุตุนิยมวิทยา (Meteorological disaster) ได้แก่ ลมพายุอากาศสุดโต่ง หมอก พายุ เป็นต้น
- (3) ภัยพิบัติทางอุทกวิทยา (Hydrological disaster) ได้แก่ น้ำท่วม โคลนถล่ม คลื่น เป็นต้น
- (4) ภัยพิบัติทางภูมิอากาศวิทยา (Climatological disaster) ได้แก่ ภัยแล้ง ธารน้ำแข็งละลาย ไฟป่า เป็นต้น
- (5) ภัยพิบัติทางชีววิทยา (Biological disaster) ได้แก่ โรคระบาด การรุกรานของแมลง อุบัติเหตุจากสัตว์ เป็นต้น
- (6) ภัยพิบัติจากนอกบรรยากาศโลก (Extraterrestrial disaster) ได้แก่ สิ่งปะทะ สภาพอวกาศอวกาศ เป็นต้น

(CRED, 2021; ขนิษฐา รัตนกัลยา, 2560)

ภัยพิบัติทางเทคโนโลยี ถูกแบ่งตามกลุ่มภัยพิบัติย่อยได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

- (1) อุบัติภัยทางอุตสาหกรรม (Industrial accident) ได้แก่ การระเบิด แก๊สรั่ว น้ำมันรั่ว เป็นต้น
- (2) อุบัติภัยทางคมนาคม (Transport accident) ทั้งทางอากาศ ถนน ราง และน้ำ
- (3) อุบัติภัยอื่นๆ (Miscellaneous accident) (CRED, 2021; ขนิษฐา รัตนกัลยา, 2560)

ข้อมูลใน EM-DAT

EM-DAT มีข้อมูลในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่มีการนำเสนอ และสรุปเป็นภาพหรือกราฟแบบต่างๆ และในส่วนของข้อมูลดิบ ผู้ใช้งานสามารถค้นหาข้อมูล รหัสภัยพิบัติ, ประเทศ, กลุ่มภัยพิบัติ, ชนิดภัยพิบัติ, วันที่, จำนวนผู้เสียชีวิต, จำนวนผู้สูญหาย, จำนวนรวมผู้เสียชีวิต และสูญหาย, จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ, จำนวนผู้ที่บ้านได้รับความเสียหาย, จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ, จำนวนรวมผู้ที่บ้านได้รับความเสียหาย และได้รับผลกระทบ, และการประเมินความเสียหายจากภัยพิบัติ

บทสรุป

ท่านผู้อ่านคงได้เห็นความน่าสนใจของ EM-DAT กันแล้วใช่ไหมครับ ข้อมูลอีกมากมายสามารถค้นได้จาก EM-DAT ทาง <http://www.emdat.be> และเมื่อมีการใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลแล้วก็ต้องอ้างอิง EM-DAT: The Emergency Events Database - Université catholique de Louvain (UCL) - CRED, D. Guha-Sapir - www.emdat.be, Brussels, Belgium. กันนะครับ

อ้างอิง

Centre for Research on the Epidemiology of Disasters (CRED) (2021). EM-DAT. Retrieved Feb. 2021, from <https://www.emdat.be/>
 ขนิษฐา รัตนกัลยา. (2560). การเตรียมพร้อมพยาบาลเพื่อรับมือภัยพิบัติ. เชียงรายเวชสาร, ปีที่ 9 ฉบับที่ 2, นน. 147-156.

